

EXPLOATAREA SĂRII PE VALEA TROTUȘULUI

Vasile POPA¹

ABSTRACT: The following work analyzes the exploitation of salt within the Trotuș-Ocna region of Moldavia, situated within Romania. The text illustrates the general properties of salt as well as delving within the details of the extraction process. Moreover it examines the early history of the salts quarries and their role within the principality of Moldova and the attitude of the princes throughout the ages in regard to this precious recourse that provided both economic and social developments.

KEYWORDS: salt, mine, exploitation, saline water.

Sarea a ajuns o materie prețioasă. În unele cazuri soldații români erau plătiți lunar cu bulgări de sare care purtau numele de *salarium*, termen purtat și în zilele noastre.

Sarea chimică, denumită și clorura de sodiu (NaCl) se extrage din saline (ocne) sau din apele marine prin evaporare. Sarea (NaCl) este întrebuințată ca aliment, conservant și ca materie primă pentru fabricarea acidului clorhidric (HCl), soda caustică (NaOH) și altele.

În subsolul Văii Trotușului au existat zăcăminte de sare, pe care domnitorii le-au valorificat de-a lungul timpului, pe teritoriul actual al orașului Tg. Ocna. Domnitorul Ștefan cel Mare a instituit o administrație cu numele de *Camara* condusă de unul sau doi cămărași de ocna (salină).

În „Descrierea Moldovei” de Dimitrie Cantemir se menționează că în ținutul Văii Trotușului, lângă Tg. Ocna se găsesc saline foarte bogate. Dacă sapi în pământ până la 2 coți adâncime, găsești sarea, cea mai curată, fără să fie amestecată cu particule de pământ.

Zăcămintul de sare de la Tg. Ocna se prezintă sub format de 4 linii masive de sare având o lungime de 5–6 km și o lățime de 800–1200 m, situat în partea stângă a râului Trotuș, de-a lungul pârâului Vîlcica. Zăcămintul de la Tg. Ocna are un conținut ridicat de NaCl (97%) și reprezintă o prioritate deosebită.

Zăcămintele de sare de la Tg. Ocna, au fost evaluate la 493 milioane tone.

¹ Inginer.

În timpul lui Ștefan cel Mare, s-a mutat reședința administrativă ale ocnelor (Salinelor) de la Tg. Trotuș la Tg. Ocna.

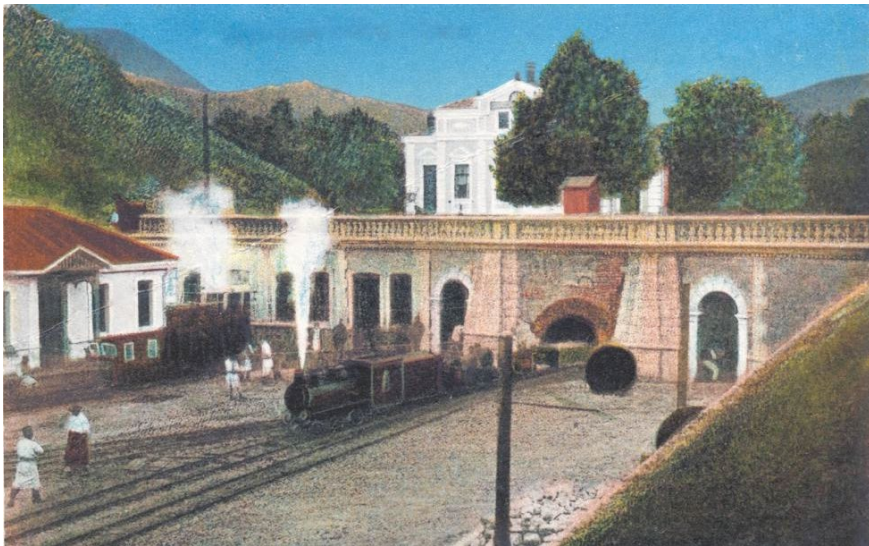

Foto: Salina de la Salina Tîrgu Ocna

Masivul de sare de la Tg. Ocna-Vâlcele, este de bună calitate și a condus la exploatarea fără încetare din secolul al XV-lea până astăzi. Sarea vândută de la Tg. Ocna aducea venituri importante, atrăgând atenția domnitorilor moldoveni fapt ce a făcut ca Ștefan cel Mare să institue monopolul domnesc asupra ocnelor. Într-un document din 1502, din timpul lui Ștefan cel Mare se menționa că mănăstirea Putna să aibă în fiecare an, de la Ocna Trotuș câte 150 de droburi de sare.

Pentru exploatarea sării se sapă o groapă cu diametrul de 2 m în stratul de pământ ce acoperă orizontul de sare. Pereții gropii erau întăriți cu nuiele sau scânduri. Tăierea sării se făcea cu topoare lungi în coadă, apoi cu ajutorul unei instalații numita *CRIVAC*, care era pusă în mișcare de forța animalelor. Un odgon înfășurat pe tamburul *CRIVACULUI*, făcea ca un capăt să se înfășoare iar celălalt să se desfășoare, un fir cobora în ocnă iar celălalt capăt scotea bulgării de sare.

Sarea de la Tg. Ocna era exportată în țări ca în Polonia, Ucraina, Turcia etc. Sarea din Moldova era prezentă pe trei continente.

Petru paza deținuților care erau folosiți la exploatarea sării, domnitorul Grigore Ghica a construit un penitenciar.

În anul 1974, în zona de exploatare a sării s-a amenajat prima bază turistică – *Mina pilot*- situată la 130 m adâncime. În 2005 s-a amenajat o nouă bază turistică de agrement numită *Trotuș* situată la 240 m adâncime, cu o suprafață de 13000 m² cuprinzând: biserica Sf. Varvara, muzeul sării, terenuri sportive. La suprafață a fost amenajat un ștrand cu apă sărată. Actuala bază de agrement, amplasată la 240 m adâncime, oferă condiții optime pentru: relaxare, mișcare pe terenurile de minifotbal, baschet, tenis de masă; tratarea afecțiunilor respiratorii, reculegere sufletească în lăcașul sfânt al bisericii Sfânta Varvara și cunoaștere în cadrul „**Muzeului Sării**”. Cei mici își pot petrece timpul în zona amenajată pentru ei cu leagăne și tobogane.

De-a lungul timpului, metoda de exploatare a sării de la Tg. Ocna era sub formă de clopot (între 1500–1870). Între anii 1871–1969, exploatarea se făcea în camere mari cu paliere centrale și în camere mici cu paliere pătrate din 1967. Din anul 1960, saramura este utilizată în procesul de foraj al petrolului. Saramura (apă sărată saturată) se pompa prin conducte, la Combinatul Petrochimic Borzești, care era principalul beneficiar, utizand-o în procesul de fabricare al produselor cloro-sodice.

Producția de sare a crescut constant datorită consumului industrial și casnic.